

Predikan av Eva Larsen i S:t Peters kyrka 4 augusti 2024 - Nådens gåvor

Jesus har just avslutat påskmåltiden tillsammans med sina lärjungar och instiftat måltiden hans lärjungar i kommande led skulle fortsätta äta tillsammans till minne av hans död. Verserna innan vår text avslutas med att Jesus säger: "Kom låt oss gå härifrån" och de lämnar övre salen. Vi vet inte vart de gick. Kanske gick de till templet där portarna stod öppna hela natten för alla som ville förbereda sig för det judiska påskfirandet i Jerusalem. I så fall passerade de genom portarna som var smyckade med gyllene vinrankor, symbolen för Israels nation.

Eller så gick de helt enkelt ut ur stan och satte sig ner på en sluttning, kanske med en utsikt mot en vinodling. Var de än befann sig ger Jesus liknelsen om vinstocken. De kände väl till bilden. Vinodlingar bredde ut sig här och var i Israel, liksom olivodlingar. Men framför allt var det en välkänd symbol för Israels folk.

Psaltaren nämner hur de befriades från Egypten med orden: En vinstock tog du från Egypten, du drev undan folken och planterade den (80:9).

Därefter använde även flera profeter (Hosea, Jesaja, Jeremia och Hesekiel) vinträdet som symbol för Guds folk. Inte alltid i positiva ordalag utan i sammanhang när de varnar för hur det gick när de blev en nation som förlitade sig på sina kungar istället för på Gud.

Hosea skriver: Israel var en frodig vinstock, dignande av druvor (10:1)

Och Jesaja: Jag vill sjunga en sång om min älskade vän, en sång om min vän och hans vingård (5:1)

De beskriver Gud som den som planterar vingården, som den som luckrar upp jorden och plockar sten och ser fram mot ädelt vin. Men läser vi vidare ser vi att folket vänder sig från Gud, och förlitar sig på egen kraft. Och det vin som skördas blir surt.

Det visste lärjungarna naturligtvis, de kunde sina heliga skrifter. Så när Jesus börjar tala förstår de poängen. Han säger: "Jag är den sanna vinstocken". Det Israels folk inte klarar av på egen hand tar nu Gud själv över.

Israel var Guds utvalda folk som leddes med Guds varsamma hand. De leddes ut ur slaveriet i Egypten och så småningom tog de sig andra ledare. Först domare i en kaotisk tid och därefter kungar. Gud var motvillig men folket ihärdigt. Andra folk hade kungar och formerades som nationer så varför fick inte de? För Israels del blev det olyckligt och efter en kort kungalängd delades riket i två med omfattande motsättningar och strider. Deras nya kungar glömde bort Gud och byggde altaren åt nya gudar. Ju större framgångar de fick i krig, desto fler altaren byggdes. Men med

åren anfölls de också av andra nationer, deporterades och ockuperades. Israels folk var ett härjat folk, slitet mellan nyckfulla ledare.

Guds utvalda folk hade blivit en vildvuxen vingård med surt vin. Men det skulle aldrig falla Gud in att överge den vingård han så omsorgsfullt planterat. Därför tar Jesus över ansvaret och säger: "Jag är vinstocken, ni är grenarna, och min fader är vinodlaren".

Vinodlaren är den som ser till att grenarna bär frukt. Den som ansar, beskär och ansvarar för skötseln av vinstocken. Och Gud vill att den ska bära frukt. Gud vill att vi bär frukt. I och med Jesus är också vi grenar som hör samman med vinstocken.

Hemligheten till att vi bär frukt är bara denna: Att vi blir kvar i Jesus. Liksom grenen inte kan bära frukt om den inte sitter kvar på vinstocken kan inte heller vi bära frukt om vi inte är kvar i Jesus. Det finns bara ett villkor för att bära frukt: Att stanna kvar.

Vad är syftet? Varför ska vi stanna kvar i Jesus? På det svarar Jesus: "Om ni blir kvar i mig och mina ord blir kvar i er, så be om vad ni vill, och ni skall få det."

Det är ett enormt löfte. Kan vi verkligen be om vad som helst? Det Jesus säger är att om vi blir kvar i honom, och hans ord blir kvar i oss, så kommer vi inte vilja be om något som inte stämmer överens med hans vilja.

Kan det rent ut av vara så att Jesus vill att vi ska be? Är det så vi bär frukt för Guds rike? När vi ber i enlighet med Jesu vilja förhärligas Gud. Det är så vi växer som lärjungar. Bönen är kyrkans blodomlopp. Guds folks andning inför Gud. Saven som håller oss kvar i vinstocken. Och kanske till och med ett redskap för Gud i hans frälsningsverk.

I Uppenbarelsebokens åttonde kapitel beskrivs den gudstjänst som pågår dag och natt i himlen:

"När Lammet bröt det sjunde sigillet blev det tyst i himlen i kanske en halv timme. Och jag såg de sju änglarna som står inför Gud, och åt dem gavs sju basuner. Och en annan ängel kom och ställde sig vid altaret med ett rökelsekar av guld, och åt honom gavs mycket rökelse, som han skulle lägga till alla de heligas böner på det gyllene altaret inför tronen. Och röken från rökelsen steg ur ängelns hand upp inför Gud tillsammans med de heligas böner."

Jag har inte tänkt på det förut men när jag nyligen läste detta stycke förstod jag att tystnaden som uppstod i himlen – som det står, i kanske en halvtimme – var en tystnad där de lyssnade till våra böner. Och det intressanta är också fortsättningen:

"Och ängeln tog rökelsekaret (alltså med de heligas böner) och fyllde det med eld från altaret och kastade ner det på jorden. Då blev det åska och dån och blixtrar och jordbävning."

Jag ska inte gå in på vad detta innebär men tydligt är att Gud verkar på jorden och att de kristnas böner och gudstjänst är handlingar som ingår i Guds frälsningsplan. Tanken är hisnande. Och att tystnaden föder handling.

Men Jesus fortsätter: "Liksom Fadern har älskat mig, så har jag älskat er. Bli kvar i min kärlek." Hur då? Jo: "Om ni håller mina bud blir ni kvar i min kärlek, så som jag har hållit min faders bud och är kvar i hans kärlek."

Och hans bud är detta: "Att ni skall älska varandra så som jag har älskat er."

"Ni har inte utvalt mig, utan jag har utvalt er och bestämt er till att gå ut i världen och bära frukt, frukt som består, och då skall Fadern ge er vad ni än ber honom om i mitt namn." Han har utvalt oss att bära frukt och att be. Han nämner det viktigaste först och därefter det som behövs för att det ska bli möjligt.

Vi lever i en operfekt värld men som Gud arbetar på. Både Israels folk och alla andra folk ingår i Guds frälsningsplan. I kontrast till Guds rike som bygger på fred så bygger världens nationer sin makt antingen genom våld eller propaganda i någon form. Det genomsyrar hela världen. Men det pågår ett frälsningsverk – eller räddningsarbete om du vill - som vi kanske inte är medvetna om. Det finns en kraft som kan förflytta berg och som gör det lite i taget fast vi inte ser det. Och den kraften har flera namn: Nåd. Kärlek. Gemenskap. För att nämna några.

När Jesus talade till sina lärjungar om vinstocken och grenarna sa han också: "Detta har jag sagt er för att min glädje skall vara i er och er glädje bli fullkomlig. Mitt bud är detta: att ni skall älska varandra så som jag har älskat er."

Och det vackraste sättet att visa kärlek är att dela måltid med varandra. I nattvarden blir det oerhört tydligt vad Guds frälsning innebär. Att äta tillsammans är en handling av tillit och kärlek bland vänner och främlingar. När vi gör det både tar vi både emot och deltar i Guds räddningsarbete för världen.

Det är inte i vår egen kraft utan i Guds. Vi behöver bli kvar i Kristus, den ende som haft kraft att bemöta ondskans ansikte och segra. Tack och lov är han vinstocken. Och han älskar oss hela och han älskar världen hel igen.

Eva Larsen